

Asia: VN/2062/2020

Lukiodiplomiselvitys 2020

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatteko

e) jonkin sidosryhmän, järjestön edustajan tai edunvalvontaorganisaation roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

5) Eivät ole laisinkaan

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomien käyttö opiskelijavalinnassa vertautuu todistusvalintaan. Näin ollen lukiodiplomeihin liittyy vastaavia ongelmakohtia, kuten toisen asteen kuormittavuuden lisääntyminen ja entistä varhaisemmassa vaiheessa tehtyjen valintojen korostuminen (ja sitä kautta perhetaustan vaikutuksen lisääntyminen). On myös kyseenalaista, mitä lisähyötyä lukiodiplomin käyttö todistusvalinnan ohella tuo.

Lukiodiplomien ottaminen mukaan opiskelijavalintajärjestelmään tuo tarpeetonta monimutkaisuutta. Diplomien pisteytykseen, tasalaatuisuuteen ja seurantaan liittyy ongelmia. Diplomien käyttö voi johtaa alueelliseen epätasa-arvoon, ja käyttö edellyttäisi YTL:n kaltaista arviointielintä.

Koulutuksen järjestäjille tehtyyn kyselyyn oli vastannut vain neljä yliopistoa. Tästä määrästä ei voida vetää johtopäätöksiä yliopistojen kannasta tai lukiodiplomien käytön käytännön hyödyistä.

Diplomia käytetään tällä hetkellä pääsääntöisesti taidealoilla. Taidealoilla opiskelijavalinnat tehdään pääasiassa tiukkojen ja monivaiheisten pääsykokeiden kautta. Näemme ongelmallisena, että diplomityöstä tehtäisiin erillinen vaihe pääsykokeisiin valmistautumisessa. Diplomityön tekeminen kehittää tieto- ja taitotasoa, joka on jo sinänsä etu pääsykokeisiin valmistautumisessa, mutta seurauksena toisen asteen kuormittavuus lisääntyisi. Nivelvaihe korkeimpaan taideopetukseen hakeutumisessa on tällä hetkellä tarpeeksi haastava, joten diplomien lisääminen esim. lisäpisteiden muodossa lisäisi vain eri toisen asteen oppilaitoksissa opiskelevien eriarvoisuutta.

Diplomityön tekeminen lukiossa osoittaa opiskelijalta erityiskiinnostusta, joka mitä todennäköisimmin tulee esiin esimerkiksi Taideyliopiston pääsykokeissa. Työläs diplomityö saattaa siis kuormittaa lukio-opintoja kohtuuttoman paljon siihen nähden, mitä diplomityöllä on korkeakouluun pyrittäessä mahdollista osoittaa.

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammissa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomeja kehitettäessä on kehitettävä myös niiden arviointia. Mikäli lukiodiplomille halutaan antaa tulevaisuudessa enemmän painoarvoa osana opiskelijavalintaa, on niille muodostettava YTL:aa vastaava elin valvomaan diplomien laatua ja arvioinnin yhdenmukaisuutta.

Mikäli lukiodiplomeja halutaan ottaa käyttöön entistä useammissa oppiaineissa on huolehdittava tasa-arvoisuudesta sekä mahdollisuutena suorittaa diplomeja kaikissa lukioissa että yhdenmukaisena laatuna opetuksessa. On hyvin tiedossa, että taito- ja taideaineiden opetuksen tarjonnassa ja sisällöllisessä laadussa on huomattavia eroja lukioiden välillä. Keskeistä onkin pohtia, miten kokeilulla taataan, että jokainen lukio-opiskelija on yhdenvertaisessa asemassa, kun lukioiden välillä on suuria eroja?

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemaksi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Opetushallitus on toisen asteen koulutuksen ja opetussuunnitelmien perusteet laativana tahona luonteva koordinoimaan myös lukiodiplomeita, myös koulutuksen laadunvalvonnan näkökulmasta.

Mikäli Opetushallituksen tehtäviä lisätään tai laajennetaan, täytyy työhön osoittaa riittävät lisäresurssit.

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Riippuen painavuudesta opiskelijavalinnassa. Mikäli diplomista saa etua valintaan, tulisi diplomeja olla mahdollista suorittaa kaikissa lukioissa tasa-arvon ja saavutettavuuden vuoksi

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns.

pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukiodien kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Opiskelijavalinnan perusteista päättää yliopisto, ja mikäli yliopisto näkee lukiodiplomissa hyödynnettävyyttä, täytyy yliopistolla olla riittävä tieto ja ymmärrys diplomista, sen sisällöstä ja periaatteista, jotta voi sitä soveltaa.

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

SYL ei kannata lukiodiplomien laajaa hyödyntämistä yliopistojen opiskelijavalinnassa. Taidealoilla pääsykokeet ovat kautta linjan niin kattavat ja monivaiheiset, ettei lukiodiplomien hyödyntäminen opiskelijavalinnoissa ole tarpeellista.

Diplomityön arvioiminen opiskelijavalintojen yhteydessä ei anna merkittävää lisäarvoa etenkin ottaen huomioon sen, miten paljon lukiodiplomien laadun, arvioinnin ja saavutettavuuden seuranta vaatisi resursseja.

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

-

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

-

Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

-

Sillanpää Jani
Suomen ylioppilaskuntien liitto ry.